

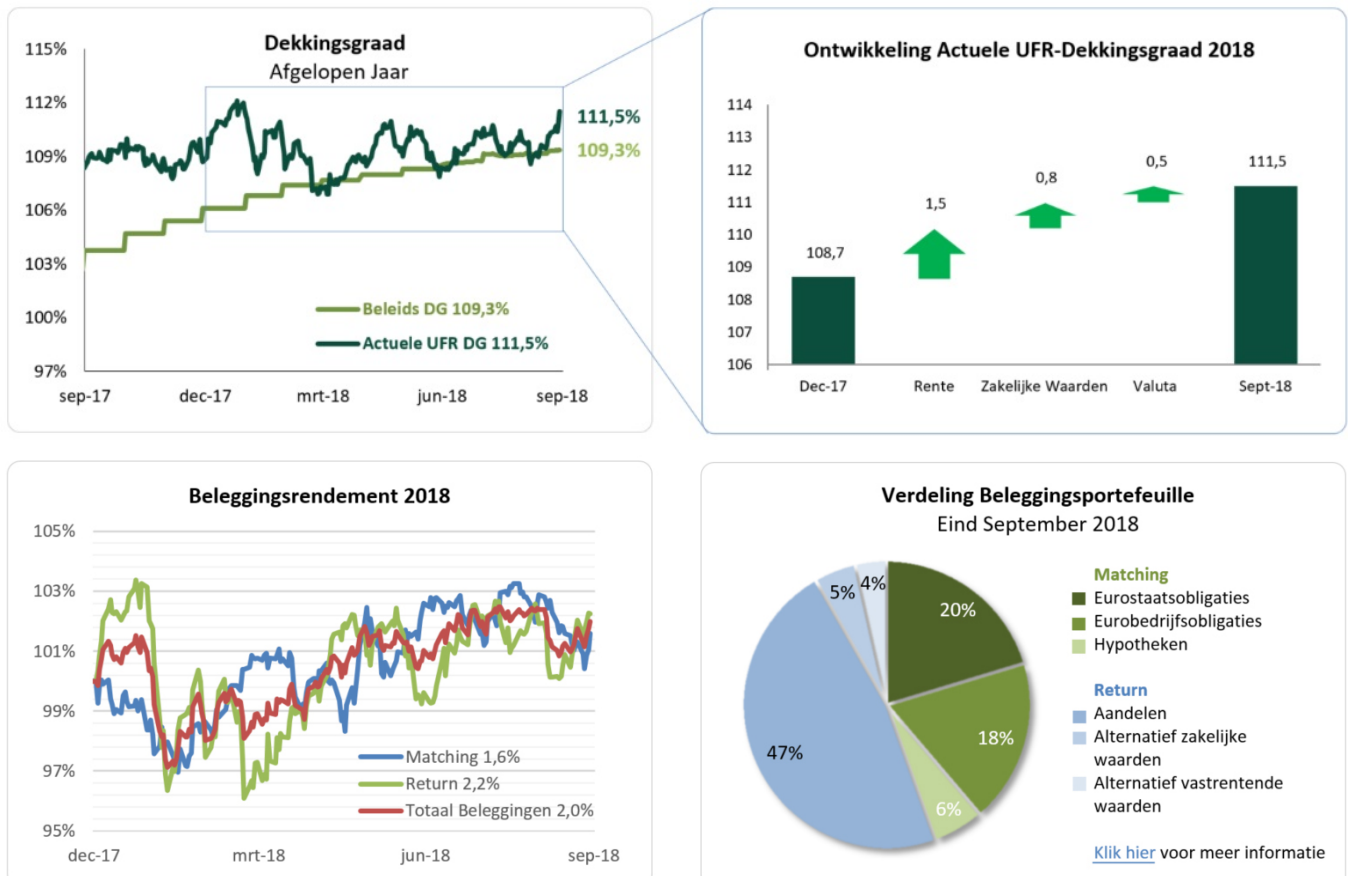
Hoofdpunten:

- *Beleidsdekkingsgraad 30 september 2018: 109,3% (3,2% stijging tegenover eind 2017)*
- *Actuele UFR-dekkingsgraad 30 september 2018: 111,5% (2,8% stijging tegenover eind 2017)*
- *Rendement beleggingen 3^e kwartaal: +1,0% (sinds eind 2017: +2,0%)*
- *Belegd vermogen 30 september 2018: €26,5 miljard*

Ruud Degenhard, voorzitter bestuur Pensioenfonds PGB: “De actuele dekkingsgraad is het afgelopen kwartaal gestegen naar 111,5%. Deze stijging is het resultaat van een stijging van rente en aandelen, maar ook vanwege een actuariële aanpassing. Als gevolg van de toepassing van een nieuwe sterftetafel was sprake van een extra stijging van de actuele dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad als gemiddelde over de laatste 12 maanden, is mede als gevolg van deze meevaller verder gestegen van 108,5% aan het einde van het tweede kwartaal, naar 109,3% per ultimo derde kwartaal. Zoals bekend is de beleidsdekkingsgraad bepalend voor de vraag of de pensioenen volgend jaar verhoogd mogen worden of niet. Voor een verhoging is vereist dat de beleidsdekkingsgraad tenminste 110% bedraagt. Hoewel het de afgelopen maanden gestaag de goede kant op ging is dat niveau van 110% op 30 september niet gehaald. De positieve ontwikkeling tijdens het derde kwartaal heeft zich tijdens de eerste weken van dit laatste kwartaal van 2018 echter niet voortgezet. Diverse beurzen hebben recent stevige dalingen laten zien. Dit heeft een negatieve invloed op de hoogte van de beleidsdekkingsgraad en daarmee op de kans op toeslagverlening. Ik had het graag anders gezien, maar helaas; ik kan het niet mooier maken.”

Overzicht Financiële Positie en Beleggingsrendement

Bekijk de bijlage op pagina 4 voor een toelichting op de belangrijkste begrippen.

Toelichting Financiële Positie en Beleggingsrendement

Financiële Positie

De actuele UFR-dekkingsgraad steeg in het derde kwartaal van 108,4% naar 111,5%. De beleidsdekkingsgraad steeg van 108,5% naar 109,3%. Deze twee dekkingsgraden bewegen niet gelijkmatig doordat de actuele UFR-dekkingsgraad een momentopname is (einde kwartaal) terwijl de beleidsdekkingsgraad het gemiddelde is van de actuele UFR-dekkingsgraden van de afgelopen twaalf maanden. Deze dekkingsgraden zijn maatstaven voor eventuele indexatie of korting (een verhoging of verlaging van uw pensioen). Jaarlijks wordt getoetst of hiervan sprake is. Als een pensioenfonds 5 jaar lang niet beschikt over een buffer van minstens 4 à 5 %, dan moet het pensioenfonds de pensioenen wettelijk verlagen. Omdat de buffer 11,5% bedraagt, is de kans op een verlaging in de komende jaren klein.

Beleggingsrendement

Het rendement van de beleggingen is +1,0% in het derde kwartaal. Sinds eind 2017 is dat +2,0%. De beleggingen ter afdekking van het renterisico (Matching) hebben sinds eind 2017 een positief rendement van +1,6%. De beleggingen gekozen voor hoger rendement (Return) behaalden tot nu toe een rendement van +2,2%. Onder andere de mogelijke handelsoorlog door de Verenigde Staten had een negatieve impact op aandelen in het eerste kwartaal. Na het eerste kwartaal steeg het rendement van aandelen.

Verdeling Beleggingen

De waarde van de pensioenverplichtingen gaat als gevolg van rentebewegingen omhoog of omlaag. Het gevolg van deze beweging voor onze financiële positie wordt per 30 september 2018 voor 54% opgevangen (renteafdekking) via beleggingen in de Matching Portefeuille (Eurostaatsobligaties, Eurobedrijfsobligaties en Hypotheken). Het doel van de Return Portefeuille (Aandelen, Alternatief Zakelijke Waarden en Alternatief Vastrentende Waarden) is het creëren van extra rendement, om bijvoorbeeld de pensioenen te kunnen verhogen. De waarde van de totale beleggingen is €26,5 miljard.

Beleggingsrendementen Beschikbare Premiereregelingen

Een deel van de deelnemers heeft een pensioenkapitaal via een beschikbare premiereregeling. De details zijn afhankelijk van uw pensioenregeling. Bij iedere leeftijdscategorie is een passende beleggingsportefeuille opgesteld. Daarbij beleggen jongere deelnemers een groter deel van hun kapitaal in de Return Portefeuille (RP). Hiermee wordt iets meer risico genomen. Oudere deelnemers beleggen relatief meer in de Matching Portefeuille (MP), zodat hun pensioenkapitaal minder wordt beïnvloed door rentebewegingen.

Resultaat per cohort	Gewicht		Rendement	
	MP	RP	Q3 2018	2018
Leeftijd t/m 37	15%	85%	2,0%	2,1%
Leeftijd 38-47	25%	75%	1,7%	2,1%
Leeftijd 48-57	35%	65%	1,3%	2,0%
Leeftijd 58-68	45%	55%	0,9%	1,9%
Totaal DC	30%	70%	1,5%	2,0%
Totaal DB	45%	55%	1,0%	2,0%

Pensioenverplichtingen

Verplichtingen (UFR): De waarde van de verplichtingen is 30 september gelijk aan de waarde van 30 juni (23,8 miljard euro). De rekenrente van De Nederlandsche Bank steeg in het derde kwartaal van 1,4% naar 1,5% per 30 september. Door een verlaging in de levensverwachting is de verwachting dat er minder pensioen uitgekeerd moet worden in de toekomst.

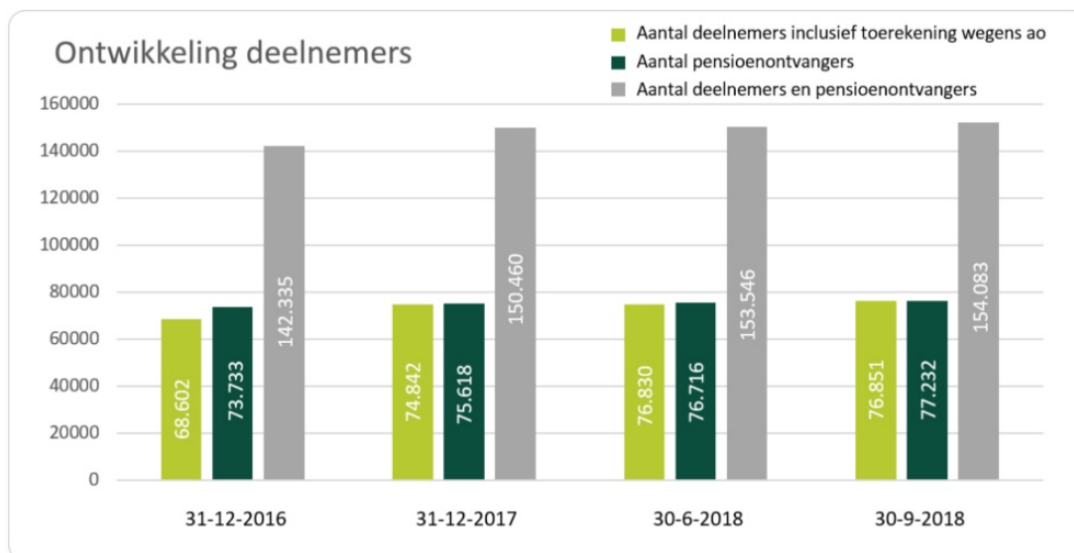
Ontwikkelingen bij Pensioenfonds PGB

- [Geen beleggingen in wapenverkoop burgers](#)
- [Minder CO2-uitstoot in onze beleggingen](#)
- [Resultaten engagement-activiteiten](#)
- [Inzet bestuur: premie in 2019 gelijk houden](#)

Ontwikkeling deelnemers

Het aantal deelnemers dat pensioen opbouwt bij Pensioenfonds PGB - inclusief toerekening wegens arbeidsongeschiktheid - stijgt in het 3de kwartaal met 21 van 76.830 naar 76.851. Het aantal deelnemers dat pensioen krijgt, stijgt in het 3de kwartaal van 76.716 naar 77.232, een stijging van 0,7 procent. In totaal waren er aan het eind van het 3de kwartaal 154.083 deelnemers die pensioen opbouwen of pensioen krijgen.

Tabel 2: ontwikkeling deelnemerskring (30 september 2018)

(klik op de afbeelding voor een totaal overzicht van de aantallen per sector)

Het totale aantal deelnemers - inclusief deelnemers die na vertrek hun pensioen hebben laten staan bij Pensioenfonds PGB ('slapers') - kwam eind september 2018 uit op circa 319.000.

Bijlage

Toelichting belangrijkste begrippen

Matching (Portefeuille)

Beleggingen die afhankelijk zijn van met name rentebewegingen, zoals bijvoorbeeld Eurostaatsobligaties. De Nederlandse overheid geeft leningen uit en die worden gefinancierd door bijvoorbeeld Pensioenfonds PGB. Het risico op deze beleggingen is beperkt, want het is gebruikelijk dat overheden de leningen terugbetalen. Pensioenfonds PGB belegt met name in obligaties van de Nederlandse en Duitse overheden. Al deze beleggingen zijn in euro's.

Return (Portefeuille)

Deze beleggingen moeten zorgen voor extra rendement. Deze categorie bestaat met uit aandelen (wereldwijd), alternatief zakelijke waarden (met name vastgoed en infrastructuur) en alternatief vastrentende waarden (met name obligaties van opkomende landen). Deze beleggingen zijn in euro's, Amerikaanse dollars en het Britse pond.

Rente

De waarde van de pensioenverplichtingen en de Matching Portefeuille verandert bij een rentebeweging. Doorgaans heeft een rentestijging een positieve invloed op de dekkingsgraad, ook al daalt hierdoor de waarde van de Matching Portefeuille. Bij een rentedaling werkt het omgekeerd.

Zakelijke waarden

Dit zijn aandelen en alternatief zakelijke waarden, die onderdeel zijn van de Return Portefeuille.

Valuta

Een deel van de Return Portefeuille is belegd in vreemde valuta (alles wat niet in euro's is belegd). De waarde van deze vreemde valuta kan omhoog of omlaag gaan. Dit risico is deels afgedekt. Het deel dat niet is afgedekt kan leiden tot een positief of negatief resultaat.

Disclaimer

De cijfers in dit kwartaalbericht zijn voorlopige cijfers, deels gebaseerd op schattingen, en niet gecontroleerd door de certificerende accountant en externe actuaris.